

Pycnoporellus alboluteus

Storporig brandticka

Storsvampar, Basidiesvampar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Akut hotad (CR)
C2a(i)

Klass: *Agaricomycetes*, **Ordning:** *Polyporales*, **Familj:** *Polyporales*, *genera incertae sedis*, **Släkte:** *Pycnoporellus* (brandtickor), **Art:** *Pycnoporellus alboluteus* - storporig brandticka (Ellis & Everhart) Kotl. & Pouzar
Synonymer:

Kännetecken

Storporig brandticka är en vidväxt ticka med ettåriga fruktkroppar. Dessa är kuddlika eller utbredda i långa stråk längs trädstammens undersida. Färgen är vanligen orange till blekt vitgul, beroende på ålder. Köttet har en mörkare saffransgul till rödbrun färg. Svampen är mjukt korkartad som färsk men hårdnar och skrupnar något vid torkning. De 1–2 cm tjocka fruktkropparna har 2–4 mm stora, tydligt kantiga till labyrintlika porer. Mellanväggarna är ojämna och fransade eller flikade i kanten.

Utbredning och status

Arten är i Sverige endast känd från sex lokaler i Dalarna, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. I norra Finland är den funnen på två lokaler och i övriga Europa på minst sju platser. Arten är troligen vanligare i de stora, orörda skogarna i Ural och längre österut i Sibirien liksom i Nordamerika, där den tycks vara någorlunda frekvent i de västra bergsområdena. Arten har ett mycket karaktäristiskt utseende och torde inte förbigås. Man kan därför konstatera att den i Europa är extremt sällsynt. Arten är rödlistad i både Finland och Polen (akut hotad).

Ekologi

Arten växer i olikåldrig, under lång tid orörd, högproduktiv granskog, gärna i fuktiga lägen. Svampen är saprofytt på gran. Fruktkropparna visar sig på undersidan av barklösa, grova omkullfallna träd, gärna där stammen hänger fritt en liten bit från marken. Veden under fruktkropparna är påfallande hård och oskadad av annan svamppröta. Växtplatserna i Finland, Polen, f.d. Tjeckoslovakien och f.d. Jugoslavien är samtliga belägna i skyddade urskogar, till vilken arten i nutiden tycks vara helt hänvisad.

Hot

Alla skogsskötselåtgärder på eller i omedelbar närhet av artens växtplatser utgör ett hot. Högproduktiva granskogar av hög ålder och med stort inslag av grova lågor är en ovanlig biotop och arten hotas därför av brist på lämpliga växtplatser.

Åtgärder

De svenska lokalerna måste skyddas. Arten har ett högt skyddsvärde, då dess utbredning i Europa är starkt begränsad. Fler områden med gammal, högproduktiv granskog måste skyddas. Arten bör eftersökas i lämpliga områden i södra och mellersta Norrland.

Övrigt

Utländska namn – NO: Storporet flammekjuke, FI: Röyhelökääpä.

Naturvård

Fridlysnig: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 8. Bestämmelsen gäller hela landet

Litteratur

Hallingbäck, T. & Larsson, K.-H., 1983. En urskogssvamp på Lybergsgnupen. *Svensk Bot. Tidskr.* 77: 117–121. (BILD på omslaget)
Niemelä, T., 1980. On Fennoscandian polypores 7. The genus *Pycnoporellus*. *Karstenia* 20: 1–15.
Tortić, M. & Jelić, M., 1974. New European records of *Tyromyces kmetii* and *Pycnoporellus alboluteus* (Polyporaceae) and the identity of *Irpex Woronowii* Bres. *Ceská Mykologie*. 28: 26–34.

Författare

Tomas Hallingbäck & Karl-Henrik Larsson 1984. Rev. Tomas Hallingbäck & Karl-Henrik Larsson 1997.